

Natuurlijk Oirschot

Contactblad IVN Oirschot mei 2024

Op de agenda (extra 1) Open tuin bij Elly Pouwels

In het kader van de VELT Open Tuinendagen is mijn eetbare tuin op zondag 2 juni van 10:00 – 17:00 uur open voor publiek (Broekstraat 22). Je dwaalt hier door een wirwar van bomen, struiken en onder begroeiing waarvan vruchten en/of bladeren eetbaar of anderszins bruikbaar zijn: van pawpaws tot kaki, van zwartmoeskervel tot bunias, alles met een verhaal. Parkeren en koffie bij Jack van de Schoot, Viskwekerij / Natuurpoort de Stroom, Broekstraat 25a.

Op de agenda (extra 2) Cursus 'Insecten in en om het water'

Voor de mini-cursus 'Insecten in en om het water' zijn nog enkele plekken beschikbaar. Deze korte cursus zal gegeven worden door Rini Kerstens en staat op de agenda voor donderdagavond 29 augustus en 5 september en een excursie op zaterdag 14 september.

Voor meer informatie klik [HIER](#)

Van de redactie

Dit is voorlopig weer even de laatste Natuurlijk Oirschot. De eerstvolgende komt tweede helft augustus uit. Hier alvast de aantekening dat we op de 1 september onze Ledendag (Fête de la Nature) organiseren. Dus zet die dag alvast in je agenda. We wensen een bijzonder prettige vakantie. Maak wat mooie foto's en stuur je foto's, eventueel met vakantieverhaal, voor plaatsing in de Natuurlijk Oirschot.

Op de voorpagina

Deze keer twee foto's van Frans van Boekhold. De foto (boven) is genomen tijdens de Lentewandeling georganiseerd door de Werkgroep Scholen. De nieuwe verrekijkers zijn in gebruik genomen. Hierover meer op pagina 7. De foto onder is genomen in de tuin van Frans. Sinds enkele maanden laten twee Steenuiltjes zich regelmatig overdag in de tuin zien.

Inhoud

Pag. 2	Op de agenda (extra)
pag. 3	Op de agenda in juni 1
pag. 4	Op de agenda in juni 2
	Hoofdlijnenakkoord en Reacties
	Natuurorganisaties
pag. 6	Insect van de maand
	Verrekijkers in gebruik genomen
pag. 7	Een raadsel opgelost
pag. 8	Mijmeringen van Mirjam
pag. 9	Natuurlijk gezien
pag. 10	Plant van de maand
	Verplaatsing zwaluwhotel
pag. 11	Lentewandeling bij 't Lisje
pag. 12	Informatiepagina

Agenda

Zondag 2 juni

Naar de natuurtuin van Cor van Esch

Zondag 2 juni

Open tuin bij Elly Pouwels

Dinsdag 11 juni

Lezing "Een jaar in de Mortelen"

Zaterdag 15 juni

Slootjesdagen bij Jack van de Schoot

Zondag 16 juni

Excursie "De Mortelen in beeld"

Dinsdag 2 juli

Lezing "Landgoederen Heerenbeek en Velder"

Zondag 7 juli

Excursie Heerenbeek en Velder"

ZIE OOK PAGINA 3 en 4:

'Op de agenda in juni en juli'

Hier vind je het [Jaarprogramma 2024](#)

Lid worden? Klik [HIER](#)

Contact

Telefoon	06-13861373
Mail	info@ivn-oirschot.nl
Postadres	Bovenwiel 2 5688 SE Oirschot
Website	Home - Oirschot (ivn.nl)
Facebook	Facebook
Instagram	Instagram
YouTube	YouTube
Bank	NL66 RABO 0138829632
Kvk	40237786
Anbi	RSIN: 816495464
Redactie	06-44852519
Mail	Klik HIER

Agenda: 11 juni - Lezing Een jaar in de Mortelen

Iedereen kent de Mortelen als één van de oudste en mooiste cultuurlandschappen van Nederland. De

kleine ruige hooilandjes, houtwallen, poelen en bomenlanen geven een uniek en intiem karakter aan dit coulisselandschap.

Marika Arents en Theo Zweekhorst geven op dinsdagavond 11 juni om 20.00 uur een lezing met als titel 'De Mortelen in beeld'. Beide IVN-gidsen hebben tijdens hun opleiding voor Natuurgids gedurende 1 jaar dit natuurgebied verkend en onderzocht. Tijdens deze lezing geven ze niet alleen een toelichting op de ontstaansgeschiedenis van dit coulisselandschap, maar geven ze ook met foto's en filmpjes een prachtig inblik in de unieke en bijzondere flora en fauna in dit mooie gebied.

Voor informatie en aanmelden, klik [HIER](#)

Agenda: 15 juni - IVN Slootjesdagen

De IVN Slootjesdagen vinden in 2024 voor de 10e keer plaats. Van 10 t/m 16 juni 2024 organiseren IVN-afdelingen door heel Nederland activiteiten langs de waterkant. Kinderen, hun leerkrachten en (groot)ouders gaan zelf op onderzoek uit, gewapend met schepnet, waterbak en loeppot. Samen met de IVN Natuurgidsen ontdekken zij welke dieren en planten er in en rond de sloten en plassen leven.

Op zaterdag 15 juni van 14.00 uur tot 16.00 uur biedt Jeugd-IVN Oirschot de mogelijkheid aan jong en oud om te komen onderzoeken welke waterdiertjes en waterplanten er allemaal leven en groeien in de poel bij de Educatieve Viskwekerij de Stroom.

Voor informatie en aanmelden, klik [HIER](#)

Agenda: 16 juni - Excursie De Mortelen in beeld

Drie IVN-gidsen hebben gedurende 1 jaar lang de Mortelen iedere week verkend en de invloed van de seizoenen mogen ervaren op dit unieke natuurgebied in Nederland. Met deze ervaring hebben ze een excursie samengesteld waarin je door bossen, langs hooilandjes en bomenlanen wandelt en kunt genieten van dit bijzondere en kleinschalige coulisselandschap. Je komt ruige weilanden, houtwallen, beekjes en poelen tegen en misschien zien we wel sporen van reeën, dassen, vossen of marters.

Alexander van Andel, Marika Arents en Theo Zweekhorst geven op zondag 16 juni om 10.00 uur een excursie in de Mortelen, waarmee ze de deelnemers een prachtig inblik geven aan dit unieke landschap met bijzondere flora en fauna.

Voor informatie en aanmelden, klik [HIER](#)

Agenda: 2 juli - Lezing Landgoederen Heerenbeek en Velder

In 2015 verscheen een uitgebreid boek over de middeleeuwse landgoederen Velder en Heerenbeek,

gelegen op de grens van Liempde en Oirschot. Het rijk geïllustreerde werk van 530 pagina's beschrijft hun geschiedenis vanaf de 13e eeuw tot heden en biedt daarnaast ook een vooruitblik op de toekomst. De heren van Boxtel en de norbertijner Abdij van 't Park waren de middeleeuwse eigenaren van respectievelijk Velder en Heerenbeek. Behandeld worden onderwerpen zoals de unieke grenswallen, de sterrenbos-structuur op Velder en de monumentale panden. Het boek is gebaseerd op archeologisch en archiefonderzoek, interviews en ecologische studies. Op 2 juli verzorgt Ger van den Oetelaar, de schrijver van het boek, een lezing over Heerenbeek en Velder.

Voor informatie en aanmelden, klik [HIER](#)

Agenda: 7 juli - Excursie Landgoederen Heerenbeek en Velder

Volgend op de lezing van Ger van de Oetelaar over Heerenbeek en Velder op dinsdagavond 2 juli nodigen natuurgidsen Lia Adriaans en Petra Koning u uit om deze parels van de Oirschotse natuur mee te gaan bekijken op zondagochtend 7 juli. Naast geschiedenis en cultuurhistorie komen natuurlijk ook de bijzondere flora en fauna van deze oeroude leembossen aan bod. Mooi is het om te zien hoe deze "buurlandgoederen" overeenkomen en vooral ook verschillen op allerlei gebied.

Voor informatie en aanmelden, klik [HIER](#)

Nederland en Biodiversiteit: Hoofdpijnenakkoord en Reacties Natuurorganisaties

Frans van Boekhold

Half mei verscheen het langverwachte 'Hoofdpijnenakkoord' van PVV, VVD, BBB en NSC. Als IVN'er ben ik uiteraard geïnteresseerd in de punten die over natuur en klimaat zijn opgenomen en de reacties van de verschillende natuur- en milieuorganisaties. En die volgden snel en waren op zijn zachts gezegd, niet mals. Tegelijkertijd verschenen er berichten in het nieuws over de stand van zaken met betrekking tot de biodiversiteit in Nederland en de presentatie van een nieuw instrument, het Nationaal Dashboard Biodiversiteit.

Stand van zaken biodiversiteit in Nederland

Laten we beginnen met de berichten over de stand van zaken met betrekking tot de biodiversiteit in Nederland. Op 22 mei, de internationale dag van de biodiversiteit, verscheen er een artikel op de

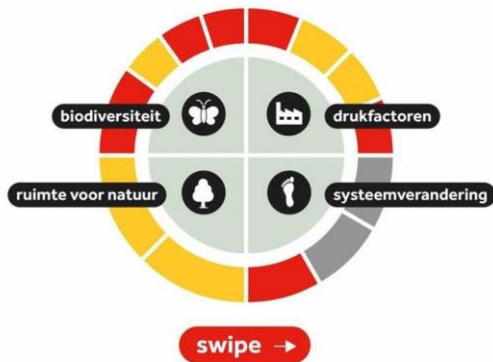
nieuwspagina van de NOS met als kop '[Nederland kampioen biodiversiteitsverlies, 'de natuur staat er dramatisch voor'](#)'.

Enkele citaten uit dit artikel: "Nederland is kampioen in biodiversiteitsverlies, in Europa en eigenlijk zelfs wereldwijd", zegt emeritus hoogleraar ecologie Louise Vet, initiatiefnemer van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel. Het vorige week gepresenteerde coalitieakkoord maakt het er niet beter op. De versnippering van de natuur wordt in het akkoord genoemd, maar wordt niet aangepakt door die snippers te verbinden, maar door te kijken welke kleine natuurgebieden (snippers) hun beschermde status kan worden ontnomen. Bufferzones om natuurgebieden te beschermen worden verkleind en er komt extra ruimte voor mest, waardoor verzuring en vergrassing zullen toenemen."

Nationaal Dashboard Biodiversiteit

In het artikel wordt verwezen naar het nieuwe instrument, het Nationaal Dashboard Biodiversiteit. Ook terug te vinden in het, ook op woensdag 22 mei op de nieuwspagina van de NOS verschenen artikel onder de kop [Biodiversiteitsdoelen niet binnen bereik, toont nieuw dashboard](#). Zeer de moeite waard om even te bekijken, alhoewel ik er niet vrolijk van word.

Het Nationaal Dashboard Biodiversiteit

bron: Nationaal Dashboard Biodiversiteit

Reacties natuur- en milieuorganisaties

Hieronder kort de reacties van de Nederlandse natuur- en milieuorganisaties met daarbij steeds een link naar de reacties.

[Greenpeace](#): Het akkoord van PVV, VVD, NSC en BBB is een aanval op de natuur en daarmee ook op een schone, groene en welvarende toekomst van ons allemaal.

[Milieudefensie](#): Het nieuwe kabinet doet te weinig om gevaarlijke klimaatverandering te stoppen. Lees hier 3 redenen waarom dit het kabinet van de grote vervuilers is.

[Natuurmonumenten en LandschappenNL](#):

Noodzakelijke investeringen in onze leefomgeving worden niet gedaan, daarmee kiest dit kabinet voor verdere verslechtering van natuur. Dat is ronduit schokkend.

[Natuur- en Milieufederaties](#): Nieuw coalitieakkoord staat mijlenver af van een gezonde leefomgeving. De nieuwe coalitie brengt geen natuur- en klimaatoplossingen, maar zwakt ze juist af.

[Vogelbescherming](#): Het onderhandelaarsakkoord 'Hoop, lef en trots' is een ramp voor vogels en natuur in Nederland, aldus Vogelbescherming. Directeur Karsten Schipperheijn: "Deze struisvogelpolitiek kunnen we ons niet veroorloven."

Reactie IVN bij monde van Jan Dijkstelbloem (voorzitter IVN Nederland)

"Het coalitieakkoord 'Hoop, lef en trots' van de formerende partijen is vandaag gepresenteerd. IVN Natuureducatie is bezorgd over de impact van de plannen van PVV, VVD, NSC en BBB, leest weinig hoop voor de natuur en toekomst, maar is tegelijkertijd

Jan Dijkstelbloem (Voorzitter IVN Nederland)

strijdlustig. 'Onze missie is belangrijker dan ooit. Laten we vooral het oog op de bal houden. Lokaal en regionaal liggen grote opgaven, waar we ons ten volste voor blijven inzetten,' aldus directeur Jan Dijkstelbloem.

Natuur en klimaat staan zwaar onder druk en net als bij iedereen met een groen hart doet het gesloten akkoord ook bij veel IVN'ers pijn. De formerende partijen kiezen er niet voor om te investeren in natuur. Integendeel, het natuur- en klimaatbeleid wordt juist afgezwakt. Dit terwijl een enorme groep Nederlanders zich zorgen maakt om onze natuur en 86 procent wil dat deze beter beschermd wordt." Lees [HIER](#) de volledige tekst.

Insect van de maand: de beekjuffer

Lia Adriaans (coördinator insectenwerkgroep)

Onlangs waren we met enkele leden van de insectenwerkgroep bij de zandvang bij de H. Eik. Ergens in mei vorig jaar trof ik er in de 50 bruine korenbouten, libellen, aan die net uitgeslopen waren. Ook dit jaar waren we er niet voor niets. We zagen er vele huidjes met pas uitgekomen libellen en één daarvan was een weidebeekjuffer.

Achtergebleven huidje van de weidebeekjuffer

We hebben in Nederland twee soorten beekjuffers: de weidebeekjuffer en de bosbeekjuffer. Beekjuffers zijn een familie in de orde van de Libellen. Libellen zijn onder te verdelen in echte libellen en juffers. Juffers dragen hun vleugels samengevouwen op hun rug. Beekjuffers hebben natuurlijk een stromende beek nodig en de larven houden van zuurstofrijk water.

De bosbeekjuffer

Voor de winter komt de larve uit het ei, wat onder water is afgezet op een waterplant. De larve overwintert een of twee keer. Het uitsluipen begint in mei zo'n 10-40 cm boven water en kan tot augustus nog gebeuren.

Al in mei zie je dus de weidebeekjuffer fladderen rondom waterplanten. Ze hebben soms spectaculaire dreig- of baltsvluchten. De grote donkere vlek op de vleugels van de mannetjes is dan extra opvallend. De vrouwtjes zijn groen en hebben groen/bruine vleugels. De bosbeekjuffer is wat zeldzamer, omdat deze wat kritischer is betreffende zuurstofrijk water, en vind je wat gemakkelijker in het bos in de buurt van een beek. De vleugels hiervan zijn in zijn geheel donker, van het vrouwtje bruin. Ze kunnen fladderen als vlinders.

Verrekijkers in gebruik genomen

Frans van Boekhold

Vorig jaar bedroeg de opbrengst van de Rabo Clubsupport € 672,-. Dit bedrag hebben we besteed aan een verrekijker voor het Jeugd IVN. Leo van de Laar en ik hebben ons goed laten informeren en kwamen uiteindelijk uit op de Vortex Crossfire HD 8x42 New. Deze verrekijker is uitstekend, vanwege zijn gewicht en vergroting, geschikt voor de jeugd, maar ook voor andere doelgroepen. Met het beschikbare bedrag konden we vijf verrekijkers aanschaffen. Onlangs hebben we de verrekijkers met succes gebruikt tijdens de voorjaarswandeling voor groep 6 van de basisscholen in Oirschot.

Ook dit jaar schrijven we ons weer in voor de Rabo Clubsupport. Heb je een geschikte bestemming voor de opbrengst? Laat het ons dan weten!

Een raadsel opgelost.....

Jeroen Oost

Naast de voordeur van mijn ouderlijk huis leunde deels tegen de muur een grote struik met oranje besjes. De struik was zo groot dat een klein kind zich er makkelijk onder kon verstoppen. Hij had een dikke stam die stevig houvast had aan de karige grond van de voortuin en sommige van zijn takken klampten zich met van die grijpvoetjes vast aan de muur. Ik mocht niet aan de besjes komen want ze zouden misschien wel giftig zijn maar ach, de gouden regen waar we op uit keken was dat ook en je kon verzuipen in de moddersloot en worden overreden door een auto. Het was 1965 en ik was gewend om op te groeien tussen gevaar.

De geur van de bessenstruik was heel specifiek; niet onaangenaam maar lastig te omschrijven, terwijl ik dat nog zo voor de geest, of zoals u wilt, voor de neus kan halen. De struik bood naast een vrolijk vertoon van groen en oranje ook schuilplaats aan tal van vreemdsoortige insecten en nestjes van vogeltjes; bij tijd en wijle school er zelfs een geïmproviseerde broedplek onder, voor een paartje eenden dat in de nabije sloot hun domicilie had.

De struik verborg echter nog een geheim. Er zaten geregeld ook rupsen. Ik herinner me niet meer hoe zij er uit zagen (dat heb ik vaker met rupsen) maar op een gegeven moment waren ze verdwenen en hingen er tientallen cocons die waren vastgeplakt met zijden draadje aan de takken. Ze hadden de vorm van een rugby bal en waren voorzien van zwart/gele banden.

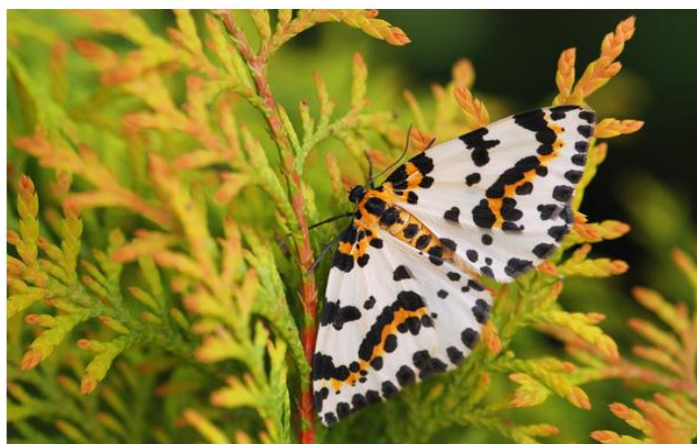
Maar nu wordt het mistig in mijn geheugen. Want welke rups had zich verpopt? Welke vlinder kwam er uit? Of was het geen pop waar een vlinder uit voort kwam? Hoe kon ik, zoveel jaar na dato, nog steeds af en toe denken aan die geel zwart geringde poppen?

Ik had geen idee. Ik zou en moest het geheim zien te ontrafelen maar de vele vruchteloze pogingen om een antwoord te vinden op de vraag van welk insect die pop kon zijn liep enkel uit op frustratie. Ik vond geen pop in mijn vlinder literatuur die er maar een beetje op leek.

Tot ik onlangs bij toeval uitkwam op de site MFNF.nl van Margreet Frowijn Natuurfoto's; daar vond ik een overzicht van rupsen cocons aan en warempel, daar trof ik ook een foto van de met zwart gele banden versierde cocon aan, waar ik al zo lang naar op zoek was. Mijn oude jeugdherinnering met gaten kon ik eindelijk dichtten.

De pop uit mijn herinnering bleek die van de [Bonte bessenvlinder](#) (ABRAXAS GROSSULARIATA) te zijn, een kleurige nachtvlinder (spanner) die redelijk algemeen voorkomt tussen Mei en Augustus maar in België op de rode lijst is beland.

Eindelijk duidelijkheid. Nu er nog eentje vinden, zo'n cocon .. gewoon, om af te kicken.

Met dank aan Margreet Frowijn van Margreet Frowijn Natuurfoto's dat we deze foto's mochten plaatsen.

Mijmeringen van Mirjam

Mirjam is in de zomer van 2023 met haar gezin van de stad verhuisd naar het buitengebied van Oirschot. Ze hebben een hectare land waarop ze met de aanleg van een voedselbos goed voor zichzelf én voor de biodiversiteit willen zorgen. In deze maandelijkse column in Natuurlijk Oirschot vertelt Mirjam over haar ontdekkingsreis als 'groentje in het groen'. De ontwikkeling van het voedselbos is te volgen op www.denieuweoereik.nl. (onder 'nieuws en inspiratie')

Levende have

Toen ik laatst met een van de burens praatte over het houden van kippen, vertelde deze over de zorgen die gepaard gaan met levende have. Ik had het begrip 'levende have' wel eens gehoord, maar moest het opzoeken om het precies te weten: levende bezittingen, meestal verwijzend naar vee en soms ook naar huisdieren. Het woord 'have' komt van het woord 'hebben', een economisch begrip. Dat zette me aan het denken. Wie ooit een kat heeft gehad, weet dat het vaak maar de vraag is wie heerst over wie.

De kikkervisjes waar ik eerder over schreef zijn inmiddels weer vrijgelaten in de vijver. Als ik buiten mijn rondje doe kan ik de vragende gedacht hoe het nu met ze gaat niet onderdrukken. Hoe hebben ze de overgang van kom naar vijver ervaren? Kunnen ze zich redden? Hebben ze een voorsprong of juist een achterstand door hun verblijf bij ons? Ik hoop dat ze uitgroeien tot prachtige kikkers net als hun luid brullende vijvergenoten.

Na 'kikkervisjes-mama' ben ik geruisloos overgegaan in 'kuikenpleegmoeder' toen een van onze drie kuikentjes verstoten werd omdat 'ie in net iets te lang net iets te ver weg was van de moederkloek. Schreef ik geruisloos? Dat is het sindsdien nauwelijks meer geweest in huis. 'Kwekkie' doet diens naam eer aan. Superschattig en bloedirritant tegelijk.

Een van mijn lievelingsboeken is De Kleine Prins. In een [bepaalde passage](#) ontmoeten de kleine prins en een vos elkaar. Ze hebben het over tam gemaakt worden en dat dat eigenlijk betekent dat je verbonden raakt met elkaar. Ik haal eruit dat dingen een andere betekenis en gevoelslading krijgen als men zich werkelijk verbonden voelt met elkaar. De vos verwoordt het vele malen mooier: "Alleen met het hart kun je goed zien. Het wezenlijke is voor de ogen onzichtbaar."

De afgelopen weken hebben verschillende levende wezens mij tam gemaakt. De kikkers en de kuikens. De egels die snuivend voorbij schuifelden terwijl ik het noorderlicht zocht. De meesjes die hun nestkastje uit- en inschieten met lekkers voor de kleintjes. De merel die een nestje heeft onder onze overkapping, waar een paar onooglijke koppies boven uitsteken. De solitaire bijtjes die in de rieten kap van de hooischop onderdak hebben gevonden. En de wonderlijke kameleonspin, die in de roos (een stek van wijlen mijn opa), geduldig wacht op een prooi.

Stel, we kijken niet naar dieren om ons heen als bezit, maar als wat bezit heeft genomen van ons hart. Hoeveel levende have heb je dan echt?

Natuurlijk Gezien

Welkom bij 'Natuurlijk gezien', de maandelijkse column van Ria Donatz en Frans van Boekhold. De afspraak is als volgt: Ria levert een natuurfoto en Frans schrijft er een stukje over.

Het oranjetipje (*Anthocharis cardamines*)

Wat zien we op de foto? Op de foto (links) zien we het oranjetipje. Op de pinksterbloem zien we het vrouwtje. Het vrouwtje is tijdens de vlucht niet makkelijk te onderscheiden van het klein koolwitje of klein geaderd witje. Boven het vrouwtje fladdert het mannetje, met zijn fel gekleurde oranje vleugeltoppen. Het oranjetipje dank hier zijn naam aan.

meestal maar één eitje. Vrouwtjes laten een feromoon achter op de waardplanten waar ze eitjes hebben afgezet, om andere vrouwtjes te waarschuwen dat die locatie al bezet is.

Deze vorm van communicatie tussen vrouwtjes om concurrentie te verminderen lijkt specifiek te zijn voor het oranjetipje. Hierdoor wordt voorkomen dat er te veel rupsen concurreren om voedselbronnen, waardoor de overlevingskansen van individuele nakomelingen worden vergroot. Doordat elke plant slechts één ei draagt, wordt de kans verkleind dat predatoren de gehele broedsel in één keer vinden en

Ria heeft hier een bijzonder moment op de foto weten vast te leggen. Mannetjes worden door slechts één ding gedreven: voortplanten. Ze achtervolgen zo'n beetje alles wat wit is, zelfs papiersnippers. Zodra hij een vrouwtje oranjetipje heeft ontdekt, probeert hij haar het hof te maken door wild om haar heen te fladderen. Hier heeft hij pech. Het vrouwtje heeft blijkbaar al gepaard en daar blijft het voor wat haar betreft bij. Zij maakt dat kenbaar door haar achterlijf in de lucht te steken. We hebben de foto deze keer extra groot afgedrukt om dit beter te kunnen zien. Het mannetje begrijpt deze gebarentaal, haakt af en gaat op zoek naar een ander vrouwtje.

Op de foto rechts zien we, vlak onder de knop op de bloemsteel, een eitje van het oranjetipje. En ook hier is iets bijzonders te melden. Per plant legt het vrouwtje

opeten. Dit verhoogt de overlevingskansen van de nakomelingen van het Oranjetipje.

Bovendien blijken de rupsen van het oranjetipje kannibalistisch te zijn. Eitjes die later op dezelfde plant zijn afgezet hebben daardoor nauwelijks kans om te overleven.

Eind maart tot april is meestal de periode waarin de eerste oranjetipjes verschijnen, terwijl juni vaak het einde van hun vliegseizoen markeert. Tegen die tijd hebben ze meestal al gepaard, eitjes afgezet en is de levenscyclus van de volwassen vlinder voltooid. Aan het begin van de vliegtijd worden vooral eitjes afgezet op de al bloeiende pinksterbloemen en pas later worden ook de look-zonder-look belegd (hun waardplanten). Daarom is het altijd zo jammer dat we deze al zo vroeg wegmaaïen in de bermen.

Plant van de maand: Gele lis

Elly Pouwels (coördinator plantenwerkgroep)

Weer zo een gewone maar toch zo bijzondere plant van de maand. Ga hem zien bij 't Lisje! De Gele lis, *Iris pseudacorus*, is een opvallende oeverplant langs onze wateren.

Uit de wortelstokken komen lange smalle zwaardvormige bladeren en een ronde bloemstengel met een aantal zwavelgele bloemen van ongeveer 10 cm in

doorsnee. Vooral de drie buitenste bloemdekbladen vallen op door hun breedte en naar buiten gekromde 'plaat'. De drie binnenste bloemdekbladen staan rechtop en zijn zeer smal. Tussen buitenste en binnenste dekblad gaat het gebeuren. Onderin de bloem is namelijk nectar te vinden en hommels met een lange tong zijn er dol op. De bloem bloeit eerst mannelijk. Een bezoekende hommel duikt onder het binnenste bloemdekblad en krijgt dan het stuifmeel tussen zijn beharing. De volgende dag is de bloem in de vrouwelijke fase. Een hommel duikt weer onder het binnenste bloemdekblad en daardoor buigt nu de stempel naar voren zodat de hommel langs de stempel strijkt en daar stuifmeel van zijn bezoek aan een mannelijk bloeiende bloem achterlaat. Helder? Hoe fascinerend kan het zijn.

Na de bevruchting verwelken de bloemen snel en groeien de vruchtbeginsels uit tot doosvruchten met drie rijen platte bruine zaden die zeer goed kunnen drijven en met het stromend water van rivier of beek over een flinke afstand vervoerd kunnen worden.

Verplaatsing Zwaluwhotel

IVN Werkgroep vogels

In het kader van het Erfvogelproject is er in 2014 een zwaluwhotel geplaatst langs het Beerseveld in Spoordonk. Dit project was de voorloper van ErvenPlus, dat nu al enkele jaren succesvol wordt uitgevoerd door Orbis en Brabants Landschap in veel gemeenten. Het zwaluwhotel is destijds gemaakt door leerlingen van het Kempenhorst College in Oirschot en in samenwerking met de gemeente geplaatst.

Helaas kwam de vogelwerkgroep van IVN Oirschot onlangs tot de conclusie dat er nooit een enkele zwaluw een nest in dit hotel heeft gevestigd. In overleg met de gemeente werd besloten een nieuwe plek te zoeken, het hotel op te knappen en de paal te verhogen.

Dit project werd voortvarend aangepakt door Paul van den Dungen, projectleider Vitaal Landelijk Gebied (VLG) van de gemeente Oirschot. Diverse locaties werden bekeken en beoordeeld, maar om verschillende redenen afgewezen. Uiteindelijk is gekozen voor een prachtige plek vlak bij de Spoordonkse Watermolen, aan de overkant van de Beerze met uitzicht op de huizen waar zich gewoonlijk huiszwaluwen ophouden. Een compliment aan de makers: het hotel moest worden schoongemaakt, maar er hoefde vrijwel niets gerepareerd te worden. Wij hopen van harte dat deze nieuwe locatie wel succesvol zal zijn.

Citaat Paul van den Dungen: "Ik zal alle zwaluwen die ik tegenkom over dit nieuwe onderkomen informeren en ik hoop dat het een gezellige boel wordt daar!"

Lentewandeling bij Visvijver 't Lisje

IVN Werkgroep Scholen

In de week van 13 tot en met 17 mei organiseerde de Werkgroep Scholen van IVN Oirschot haar jaarlijkse lentewandeling voor groep 6 van de basisscholen in Oirschot. Deze 'buitenles' heeft als belangrijkste doel de kinderen te laten beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is.

Ontvangst en uitleg bij Visvijver 't Lisje

Dit voorjaar vond de wandeling plaats bij de prachtig gelegen en met groen omgeven Visvijver 't Lisje. Hoewel het de laatste tijd behoorlijk regenachtig is, bleven de vier dagdelen waarop de scholen op bezoek kwamen gelukkig droog. Het thema van de lentewandeling was "In en om het water".

Onderwerp 'Planten'

Elke school werd ingedeeld op een door hen gekozen dagdeel en de leerlingen werden verdeeld in kleinere groepjes van 5 tot 8 kinderen. Deze groepjes werkten een parcours van vier posten af, elk bemand door enthousiaste vrijwilligers van IVN Oirschot. Sommige scholen arriveerden per fiets, begeleid door ouders en leerkrachten, terwijl anderen met de auto van ouders en leerkrachten kwamen.

De kinderen onderzochten de helderheid en kwaliteit van het water, en bekeken de soorten waterplanten.

Met schepnetten vingen ze waterdiertjes en ontdekten hun leefomgeving. Ze leerden verschillende plantensoorten herkennen en vogels spotten.

Onderwerp 'Water'

Na anderhalf uur vol ontdekkingen keerden de kinderen terug naar school. Dank aan alle leerkrachten en begeleiders van de scholen en de vrijwilligers van IVN Oirschot voor hun inzet en enthousiasme, wat deze voorjaarswandeling wederom tot een groot succes maakte.

Onderwerp 'Vogels'

We hopen dat deze ervaring het bewustzijn over en de waardering voor de natuur onder de kinderen heeft vergroot.

Onderwerp 'Waterdieren'

Informatie IVN Oirschot

Bestuur

Voorzitter	Loek Kuperus	voorzitter@ivn-oirschot.nl
Secretaris	Vacant	secretaris@ivn-oirschot.nl
Penningmeester	Frans van Boekhold	penningmeester@ivn-oirschot.nl
Ledenadministratie	Miranda Goutziers	ledenadministratie@ivn-oirschot.nl
Bestuurslid	Martijn van de Schoot	martijn_van_de_schoot@hotmail.com
Bestuurslid	Petra Koning	pietertjeswing@icloud.com
Bestuurslid	Carla van de Schoot	cwvds42@gmail.com

Werkgroepen

Werkgroep (*)	Contactpersoon	Contact (**)
Cursussen	Petra Koning	cursussen@ivn-oirschot.nl
Insecten	Lia Adriaans	liaadriaans@gmail.com
Jeugd IVN	Leo van de Laar	jeugdivn@ivn-oirschot.nl
NatuurBelangen	Rosetta Hovius	rosetthovius@live.nl
Natuurfotografie	Loek Kuperus	loekkuperus@live.nl
Paddenstoelen	Todor Ijsselmuiden	ijsselmuidentodor@gmail.com
Planten	Elly Pouwels	ellypouwels@trinedmail.nl
Scholen	Leo van de Laar	scholenwerk@ivn-oirschot.nl
Natuurlijk Oirschot (redactie)	Frans van Boekhold	communicatie@ivn-oirschot.nl
Vogels	Rinus Sterken	uilenwerk@live.nl
Water	Hugo Smet	fam.smet@upcmail.nl

(*) Klik op de naam van de werkgroep voor meer informatie op de website van IVN Oirschot

(**) Klik op het mailadres van de contactpersoon voor het sturen van een mailtje

Lid of donateur worden van IVN Oirschot?

Door lid of donateur te worden:

- steun je de activiteiten en doelstellingen van IVN
- kun je gratis of met korting deelnemen aan de activiteiten van IVN
- kun je zelf actief worden binnen onze IVN afdeling

We kennen drie soorten lidmaatschap:

Lid	€ 25,- per jaar
Huisgenootlid	€ 12,50 per jaar
Donateur	minimaal € 15,- per jaar

Klik [HIER](#) voor meer informatie over het lidmaatschap en/of het inschrijfformulier of bel met Miranda Goutziers, telefoon 06-36029526 of stuur een mail naar ledenadministratie@ivn-oirschot.nl

Wij zien u graag terug op onze activiteiten en wensen u vooral veel plezier bij IVN Oirschot!

ANBI

IVN is door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Een ANBI is een instelling die bijdraagt aan het algemeen nut. Doet u een donatie aan IVN of bent u lid, dan kunt u dat bedrag aftrekken van uw belastbaar inkomen. Voor meer informatie, klik [HIER](#).